

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (8 5) 266 4201, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL DARBO STATISTIKOS“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – Ministerija) parengė ir teikia svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl darbo statistikos“ projektą (toliau – Projektas).

Toliau dėstomoje lentelėje pateikta informacija apie Projektu teikiamus pasiūlymus ir jiems įgyvendinti svarbi informacija.

1. Projektu sprendžiama problema ir jos priežastys

Šiuo metu dar neužtikrintas toliau išvardytų dokumentų tam tikrų dalių nuostatų įgyvendinimas:

- 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2022/2041 dėl deramo minimaliojo darbo užmokesčio Europos Sąjungoje 10 straipsnio nuostatų, kuriomis siekiama užtikrinti, kad būtų įdiegtos veiksmingos duomenų rinkimo priemonės minimaliojo darbo užmokesčio teikiamai apsaugai stebėti (Direktyvos (ES) 2022/2041 įgyvendinimo data ne vėlesnė kaip 2024 m. lapkričio 15 d. (Direktyvos 2022/2041 (ES) 17 straipsnio 1 dalis));

- 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/1158 dėl tėvų ir prižiūrinių asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros 18 straipsnio;

- Tarptautinės darbo organizacijos 1985 m. konvencijos Nr. 160 „Dėl darbo statistikos“ (toliau – 160 Konvencija) 12 ir 15 straipsnių;

- 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2023/970, kuria, nustatant darbo užmokesčio skaidrumo ir vykdymo užtikrinimo mechanizmus, griežčiau taikomas vienodo vyrų ir moterų darbo užmokesčio už vienodą arba vienodos vertės darbą principas, 31 straipsnio (Direktyvos 2023/970 įgyvendinimo data ne vėlesnė kaip 2026 m. birželio 7 d. (Direktyvos 2023/970 34 straipsnio 1 dalis)).

2. Projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė (siūlomas problemos sprendimas)

Projektas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 26 straipsniu ir 141 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo 2 straipsnio 9 dalimi, siekiant užtikrinti duomenų stebėseną ir rinkimą, numatytus Europos Parlamento ir Tarybos direktyvose (ES) 2022/2041, (ES) 2019/1158, (ES) 2023/970 ir 160 Konvencijoje.

Projektu siūloma **rengti statistinę informaciją apie**: darbuotojų skaičių pagal vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio dydį ir jo indeksus šalies ūkyje, metinį vartotojų kainų pokytį, darbo našumo lygį ir pokytį, minimaliosios mėnesinės algos ir vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio

santykį, vyrų ir moterų nekoreguotojo darbo užmokesčio atotrūkį, darbuotojų, kurie dirba nuotoliu, lanksčiu darbo grafiku, individualiu darbo grafiku, suskaidytos darbo dienos laiko režimu, suminės darbo laiko apskaitos režimu, ne visą darbo laiką, naudojasi papildomu poilsio laiku, skaičių. Taip pat Projektu siūloma **atlikti streikų ir lokautų statistinį tyrimą** – rengti, apdoroti ir skelbti statistinę informaciją apie teisėtų streikų ir lokautų bei juose dalyvavusių darbuotojų skaičių, dėl streikų ir lokautų nedirbtą darbo laiką šalies ūkyje.

3. Pasiūlymų įgyvendinimo mechanizmas

Projektu siūloma **pavesti Valstybės duomenų agentūrai kasmet rengti statistinę informaciją apie**: vidutinį mėnesinį darbo užmokestį ir jo indeksus šalies ūkyje pagal darbo užmokesčio tipą (bruto, neto, realusis); darbo našumo lygį ir pokytį (bendroji pridėtinė vertė palyginamosiomis kainomis vienam užimtam gyventojui); minimalią mėnesinę algą, palyginti su vidutiniu mėnesiniu bruto darbo užmokesčiu; samdomų darbuotojų, kurie dirba nuotoliu, lanksčiu darbo grafiku, individualiu darbo grafiku, suskaidytos darbo dienos laiko režimu, suminės darbo laiko apskaitos režimu, ne visą darbo laiką, naudojasi papildomu poilsio laiku, skaičių pagal lytį, amžių, veiklos apribojimus dėl sveikatos problemų, įmonių dydį, ekonominės veiklos rūšis ir sektorių; **kasmet atlikti**: darbuotojų skaičiaus pagal spalio mėnesio darbo užmokesčio dydį statistinį tyrimą, rengti ir skelbti statistinę informaciją apie darbuotojų skaičių pagal spalio mėnesio darbo užmokesčio dydį šalies ūkyje ir pagal nuosavybės formas (viešąją ir privačiąją), ekonominės veiklos rūšis, regionus, apskritis, savivaldybes, įmonių dydį, darbuotojų darbo laiko trukmę (visą darbo laiką ir ne visą darbo laiką), lytį, amžių ir negalią; vartotojų kainų statistinį tyrimą, rinkti ir apdoroti vartojimo prekių ir paslaugų kainų duomenis, įskaitant ir elektroninių sandorių įrašus (skenavimo duomenis), rengti ir skelbti statistinę informaciją apie metinį vartotojų kainų pokytį, apskaičiuotą pagal vartotojų kainų indeksą; moterų ir vyrų darbo užmokesčio atotrūkio statistinį tyrimą, rengti ir skelbti statistinę informaciją apie moterų ir vyrų vidutinio valandinio bruto darbo užmokesčio atotrūkį pagal nuosavybės formas (viešąją ir privačiąją), ekonominės veiklos rūšis, įmonių dydį, darbuotojų darbo laiko trukmę (visą darbo laiką ir ne visą darbo laiką) ir amžių; Streikų ir lokautų statistinį tyrimą atlikti, jei streikas ar lokautas paskelbtas Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka; streikų ir lokautų statistinio tyrimo metu rinkti šiuos statistinio stebėjimo vieneto duomenis: vidutinis darbuotojų, dalyvavusių streike, ir darbuotojų, kuriems taikomas lokautas, skaičius, nedirbtas darbo laikas, streiko ar lokauto trukmė ir jų priežastys.

4. Pasiūlymų įgyvendinimo kaštai (lėšų poreikis einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetinais metais bei jų finansavimo šaltinis)

Agentūros preliminariais skaičiavimais, Projektu teikiamiems pasiūlymams įgyvendinti nereikės papildomų lėšų.

5. Laukiamas rezultatas ir nauda bei juos patirsiantys subjektai ir asmenų grupės

Užtikrinta darbo statistikos stebėseną ir duomenų rinkimas.

6. Rodikliai, pagal kuriuos bus stebimas sprendimo įgyvendinimas

Statistinė informacija, nurodyta šio projekto 1.1–1.5 papunkčiuose, skelbiama Oficialiosios statistikos portale, laikantis Oficialiosios statistikos programos I dalyje, nustatytų terminų.

7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos¹ nuostatų įgyvendinimas

Projektu neįgyvendinamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos.

8. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas

¹ Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Projektų į nacionalinę teisę perkeliama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvų (ES) 2022/2041, (ES) 2019/1158, (ES) 2023/970 nuostatos, nurodytos prie šio teikimo pridėtos atitikties lentelėse, esančiose ir Lietuvos narystės ES informacinėje sistemoje (LINESIS).	
9. Notifikavimas² Europos Komisijai	
Projektas notifikuotinas Europos Komisijai iki 2024 m. lapkričio 15 d.	
10. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas	
Neatliekamas vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 4 punktu, nes Projektas yra įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas ir numatomas jo teisinio reguliavimo poveikis buvo įvertintas rengiant įstatymo, kurį jis įgyvendina, projektą.	
11. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios	
Pritarus Projektu teikiama pasiūlymams, kitų teisės aktų priimti, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.	
12. Informacija apie sąvokų ir jas apibrėžiančių terminų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka	
Projektu nekeičiamos galiojančios sąvokos ir (ar) jų apibrėžtys ir nesiūloma apibrėžti naujų.	
13. Konsultavimasis su visuomene	
Netaikoma.	
14. Derinimas su suinteresuotomis institucijomis	
14.1. Suinteresuotos institucijos ir suinteresuoti asmenys, pateikę pastabų ir pasiūlymų	Projektas 2024 m. liepos 26 d. pateiktas išvadoms gauti Agentūrai ir Teisingumo ministerijai (toliau – TM). Išvada pateikė Agentūra (Projektui pritarė ir kartu pateikė pasiūlymą tikslinti Projekto 1 bei 2 punktus ir išbraukti Direktyvos 2023/970 29 straipsnį teikimo 1 punkto 4 papunktyje), TM (nurodė, kad Projekto nevertins sisteminiu aspektu, nes jis nėra norminis teisės aktas, pasiūlė tikslinti pateiktas atitikties lenteles, pateikti įgyvendinimo planus, įkelti juos į LINESIS; taip pat klausė, ar bus užtikrinta galimybė pateikti informaciją laiku). LRV kanceliarijos Teisės grupė pateikė tikslinamojo pobūdžio pastabas (dėl Direktyvos pavadinimo, punktų numeracijos ir kt.), į kurias atsižvelgta ir suderinta darbo tvarka.
14.2. Derinimo rezultatai	Dėl pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos atsižvelgta iš dalies ir kurių nepavyko suderinti darbo tvarka, pateikiama informacija 17 punkte.
14.3. Apibendrinti derinimo rezultatai	Į visus pasiūlymus atsižvelgta, atitikties lentelės bus patikslintos ir kartu su įgyvendinimo planu įkeltos į LINESIS vėliau.
15. Projekto iniciatorius	
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	
16. Projekto rengėjai	

² Pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

Projektą parengė Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės patarėja Viktorija Trachimovič (tel. 8 658 59 646, el. p. viktorija.trachimovic@socmin.lt).

17. Kita, Ministerijos nuomone, reikalinga informacija

Pateikiama detalesnė Projekto derinimo informacija.

Išvadas pateikė TM: nurodė, kad Projekto nevertins sisteminiu aspektu, nes jis nėra norminis teisės aktas, pasiūlė tikslinti pateiktas atitikties lenteles, pateikti įgyvendinimo planus, įkelti juos į LINESIS; taip pat pasiūlė įvertinti, ar bus užtikrinta galimybė pateikti informaciją laiku. Galimybė pateikti informaciją laiku užtikrinta, nes praėjusių metų informacija skelbiama pirmąjį einamųjų metų pusmetį.

PRIDEDAMA:

1. Projektas, 2 lapai.
2. Direktyvos 2019/1158 atitikties lentelė, 41 lapas.
3. Direktyvos 2022/2041 atitikties lentelė, 46 lapai.
4. Direktyvos 2023/970 atitikties lentelės dalis, 1 lapas.

Socialinės apsaugos ir darbo ministras

Vytautas Šilinskas

Viktorija Trachimovič, tel. 8 658 59 646, el. p. viktorija.trachimovic@socmin.lt